

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 170—L., félévre 95—L.

Egyes szám ára 4—L.

Külföldre egész évre 270—L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (volt Brassai-utca)

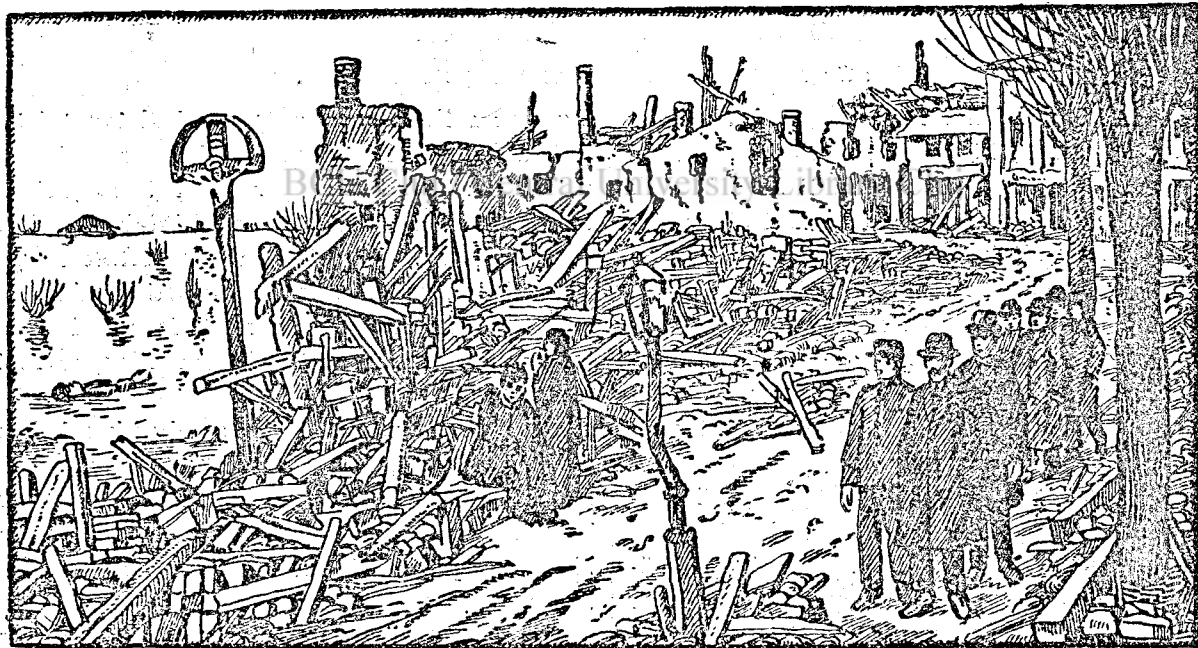
5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

A mult válaszolt a jelennek.

Franciaország pár héttel ezelőtt úgy állott szemünk előtt, mint a világ legszerencsésebb országa. A békekötés alkalmával minden előnyt megszerzett magának, amit győzelmes állam megszerezhet. Óriási hadisarcot fizetett és fizet

lehetetlenül kihasználta. A különféle nemzetközi konferenciákon Franciaország akarata döntött. Szövetségeit, a kisantant országait, nagy előnyökhöz juttatta, azokat az államokat pedig, amelyek a másik oldalon harcoltak, (mint Ma-

Az árviz pusztítása Moissac franciaországi városban.

neki Németország. Volt szövetségei: Anglia, Amerika pedig elengedték adósságait. Európában egy ország sem élt olyan rendezett gazdasági viszonyok között, mint Franciaország. Még háborús veszteségei is jól kamatoztak számára, mert német pénzen újjá építhette a háború okozta rombolásokat s így munkásosztálya jó keresethez jutott. Míg Anglia és Németország a munkanélküliség gondjaival és veszedelmeivel küzd: Franciaország idegen munkásokat is tudott foglalkoztatni.

Gazdasági erejét politikai tekintetben kér-

gyarország és Bulgária) kiméletlenül megterhelte különféle jóvátételek címén.

Hatalmát volt szövetségeivel is érezletlenül tudta. Olaszországgal farkasszemet nézett, Angliával és Amerikával szemben óriási hadi erejének fenntartását védelmezte.

Szerencsés, boldog ország volt a legutóbbi hetekig.

Most gyászban van! Óriási anyagi veszteségeket és kis háborúval felérő ember-pusztulást szenvedett.

A természet mutatta meg most neki nagy

irci misítését kérték.

Ugyancsak a kolozsvári felülvizsgálati bizottság döntött, folyó hó 7-ikén a háromszéki megyei választás ügyében és azt megsemmisítette, mert a törvényszéki elnök nem hirdette ki a választást a törvény szerinti időben. Most ismét, mert ő nem tudta vagy nem akarta tudni a törvény előírását, vagyis az ő hibája miatt egy megye népe menjen újra választani, ezáltal el a dolgát a mai szigorú világban, szentebben vagy gyalogoljon a falujából harminc méterekre a szavazó helyig. Hiszen, nagyon tudjuk, Háromszéki megye derék magyar választáson is, akár a harmadikon is, ha úgy egy sora a dolognak. De kérdezzük: rendén az eféle? Hiszen ilyen módon egy törvény-elnök, jóhiszeműleg vagy nem jóhiszeműleg akár tiszter is elkövetheti a hibát, amiért a választást megsemmisítik és a magyar nem jut a maga megválasztott tanácsához, hanem a kinevezett ideiglenes megyei tanács magyar tagok nélkül, akár évekig ráülhet a magyar nyakára. És még egyet. Az új választás egyéneket nem csekély pénzbe kerül. Ki fizeti a számlát? Hát azt bizony minden igazságtudó azt annak kellene fizetnie, akinek a hibájáért az új választás szükségessé vált. De nem ő

fogja fizetni. Fizetik majd az adózó magyarok.

A háromszéki megyei eset is, az udvarhelyi megyei eset is nagyon megmutatja, mit ér az, ha a választások vezetésére, mint minálunk, bírót rendel ki a törvény. Azt gondolták, hogy így biztosítva van a törvényesség a választásokon, hiszen a bíró azért bíró, hogy ismerje is a törvényt, meg pártatlanul alkalmazza is a törvényt. Hát ez bizony csak balga elképzelés volt. Mutatja a fentebbi két eset. Mutatják a liberálisok hirhadt urnalopások választásai, amelyek az egész külföldet megbotránkoztatták és nagyobb kárt tettek Románia hírnevében, mint akárminő ellenséges rosszhírkeltés.

Vajda belügyminiszter azt mondotta egyszer az ország házában, hogy nem vagyunk Angliában. Angliát ugyanis mintaszerű államnak ismeri a világ, ahol e fajta választások a lehetőségek közé tartoznak. Amit Vajda miniszter mondott, azt mi már rég tudjuk. De a fentiek után még jobban tudjuk. És ebből ránk nézve az a tanulság, hogy ha így állanak a dolgok, akkor csak annál nagyobb, szentebb kötelesség minden igaz magyarnak, hogy tartson ki rendületlenül a maga Magyar Pártja mellett, akármennyire tennék is próbára kitartását bármiféle mesterkedésekkel.

ÜLFÖLD

Hindenburg elfogadta a német birodalmi egyezményt. Sok előzetes izgalom után a német birodalmi gyűlés végre letárgyalta és elfogadta a jóvátételt rendező egyezményt. A kötöttség elég tényes s jórészen annak köszönhető, hogy Hindenburg köztársasági elnök nagy befolyását az elfogadás felé irányította. — Egyebekben azonban a német kormány helyreállt változatlanul súlyos s válság alá került a német nemzetbank vezetése is, mert az elnök, Schlacht, lemondott nem merve vállalni a jóváhagyási fizetésekkel kapcsolatos pénzügyi nehézségek megoldá-

Leszavazták az angol kormányt. Mint elmúlt számunkban jeleztük, bekövetkezett. Az angol kormányt a szénbányák kérdésében az egyesült polgári pártok leszavazták. Macdonald miniszterelnök azonban nem mondott le azonnal, hanem két napra meggondolási időt kért. Ennek elteltével úgy határozott, hogy még egyszer megkísérli az országgyűlésben többséget szerezni és ha ez alkalommal sem sikerül, ekkor az országgyűlés fog választani. Választási helyzete azonban azóta megnehezedett, mert a konzervatív párt válsága elmúlt s a liberális párt egysége is helyreállt. A kormány bukásának igazi oka mégsem a szénbánya-kérdés, hanem a leszerelési tanácskozások eredménytelensége s főként a mun-

kanélküliek számának folytonos emelkedése. Nagy kérdés azonban, hogy a polgári pártok, ha többséget is nyernek, meg bírnak-e oldani ezeket a folyó kérdéseket?

Segítenek a magyar kisgazdákon. Magyarországon is súlyos a gazdasági helyzet és terhe leginkább a kisgazdákra nehezedik, mert terményeiket nem tudják értékesíteni s emiatt nagyon eladósodtak. Éppen ezért a kormány úgy akar segíteni rajtuk, hogy a gyufakölcsön utolsó részletének, 47 millió pengőnek felét a kisgazdák adósságainak rendezésére fordítja, a drága kölcsön helyett olcsót adva nekik. A kölcsön másik felével 2—3 holdas birtokhoz fognak juttatni egy sereg vagyontalan munkásembert.

Ghandi harcba lépett. Az indiai angol alkirály elutasította a Ghandi ultimátumát. Így a hindu népvész, százezernyi tömegtől kísérve, elindult fegyvertelen és vértelen harcára, bár közvetlen környezetében veszedelmes feketehimlő járvány tört ki, már is sok áldozatot aratva. Az indiai kormánytanács — a hinduk hivatalos szerve — nagy többséggel bizalmat szavazott

az alkirálynak s Ghandi ellen van India egész mohamedán lakossága és az indus uralkodók is. Ilyen helyzetben egyelőre nem várhat sikert Ghandi, de munkája minden esetre érleli a jövődőt.

A francia kormány helyzete. Tardieu kormánya — megalakulása második hetében — megint inog. A pénzügyi bizottságban leszavazták a kormány ja-

vaslatait, ezenkívül határozatban, hogy annak nem lehet huszonnégy tagja. Tardieu ugyan többségét tudja biztosítani minékét tagu kormányt, részben az ellenes csábított politikusokból válnivaló tehát, hogy a Tardieumak szól s amiképp multkori bukása is a bizottságból indult ki.

Megnyílt a budapesti mezőgazdasági kiállítás

A budapesti országos mezőgazdasági kiállítás március hó 20-án nyílt meg fényes ünnepek között. A kiállítás nemcsak méreteiben nagyobb az eddig rendezett magyar mezőgazdasági kiállításoknál, hanem a kiállítás anyagának minősége is minden várakozást felülmúlt.

A külföldi látogatók, akiket az eddigi kiállítások jó híre csalogatott Budapestre, a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoznak a magyar mezőgazdasági termelés fejlődéséről. Véleményüket nemcsak hangoztatják, hanem tettekben is kifejezik, mert sok, nemes lenyészállatot vásároltak, már a kiállítás megnyitásának napján is.

A kiállítás területén levő istállókat a kiállításra felhajtott állatok teljesen megtöltötték, csak nagy nehézséggel lehetett az összes bejelentett állatokat elhelyezni.

Toporzékoló mének, nemes véréű kancák alkotják a *lókiállítás* anyagát, bizonyosságot téve arról, hogy *Magyarország* magas fokon álló lótenyésztése még mindég képes fejlődni.

A *szarvasmarha* kiállításon az első a teljes marháké. Ezen a téren azt bizonyítja ez a kiállítás, hogy a világ mezőgazdasággal foglalkozó országai között vezetőhely illeti meg Magyarországot.

A *sértés* kiállításon sok szebbnél-szebb nemes, hússértést mutatnak be a magyar gazdák. Alig néhány éve tértek át helleterjesebben Magyarország gazdái a gyorsfejlődésű hússértés tenyésztésére, és ime ezen a kiállításon már jeles és viághírű, külföldi sertésenyésztők kapva-kapnak a magyar gazdák disznóin.

Az állatkiállításon felvonulnak a Magyarországon tenyésztett összes háziállatok. Külön ér-

delessége a kiállításnak a *halászati kiállítás* alacsony gabonaárak miatt ugyanis a magyar gazdák mindjobban kezdik felkarolni a halászdásásokat. Mind nagyobb területeket bevezetnek víz alá és a tavakat benépesítik halakével. A kifejezésre a halászati kiállításon.

A *gép-kiállítás* azt mutatja, hogy Magyarország gépgyárai a mezőgazdálkodáshoz szükséges összes gépeket kitünő minőségben állítják elő. Magyarországnak ma már nincs szüksége külföldi gazdasági gépek behozatalára. Különösen sok traktort és szántógépet állítanak ki a gépgyárosok.

A *termény-kiállításon* nemcsak a növényvetőmagvakat, terményeket, tejtermékeket és ipari cikkeket láthatunk, hanem sok magyarké is. A *borászati-kiállítás* épületében állandóan tartózkodó ezrei kostolgatják ingyen a kitünő magyar borokat. A termény-kiállítás keretében a dohányjövődék igazgatósága szivarka és cigarettagyárat rendezett be. A látogató közönség kíváncsi lenni szemlélni, hogy miféle módon készül a magyar trafik-árú?

Az állami mezőgazdasági intézmények kiállításai főképpen Magyarország általános gazdasági helyzetéről és haladásáról számolnak be a népi rajzokban és kimutatásokban.

Az évről-évre rendezett budapesti kiállításra idén annál inkább büszkének lehetünk Magyarország mezőgazdái, mert az ország gazda állított ki terményeket s állatokat a világon uralkodó gazdasági válság ellenében. A kiállítás Magyarország mezőgazdasági fejlődéséről tesz tanulságot.

* HIREK *

Erdélyi írók kitüntetése. Lapunk főszerkesztőjének, *Gyalay Domokosnak* a Kisfaludy Társaságba történt megválasztásáról nemrégiben adtunk hírt. Örömmel kell megállapítanunk, hogy *Magyarországon* elismerőleg méltányolják az erdélyi magyar írók munkásságát. Közlebről megint egy erdélyi írónőt és két erdélyi író-tüntetettek ki olyan magyarországi testületek, amelyeknek elismerése nagy tisztességet jelent.

Pálffyiné, Gulácsy Irént a *Petőfi-Társaság* választotta rendes tagjául. Lapunk munkatársát, dr. *P. Jánossy Bélát* ugyancsak a *Petőfi-Társaság* választotta tagjai közé. Dr. *György Lajost*, lapunk munkatársát pedig a *Petőfi-Társaság* tagjául választották és a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává jelölték.

Örömmel köszöntjük a kitüntetett írókat, kérve Isten áldását további munkájukra.

Román újság a Székelyföld magyar nyelv használati joga mellett. A „*Dimineata*” című újság hosszú cikket közöl V. Munteanu szerkesztőtől a magyar nyelv használati jogára vonatkozólag. Azt fejtegeti, hogy a Székelyföldön indokolt-e a magyar nyelvnek bevezetése a közigazgatásba? Ez a kérdés jelenleg nagyon időszerű, amennyiben a székelység vezetői határozott állásfoglalásra akarják bírni a kormányt. „A székelyek — írja — itt egységes tömegekben élnek. Bizonyos mértékben az állami hivatalnokok is magyar

nemzetiségűek. Különösen a községekben — mivel a közigazgatási törvény lehetővé tette a tömegek számára a közügyekben való tényleges beleszólást, a tisztviselők természetesen magyar nemzetiségűek lesznek. Ha meg van engedve, ha nincs, a magyar nyelvet ma is használják a hatóságokkal való érintkezésben. És tekintet nélkül a kormányok állampolitikai elveire, nem is lehet eltüntetni addig, míg élni fognak a székelyek sajátos nemzeti jellemvonásokkal. A magyar nyelvnek a hivatalos nyelv mellett való használata magában foglalja a szükséges feltételeket anélkül, hogy bármiféle érzékenységet sértene. Ez által egyszerűen elismerénné egy olyan jogot, mely létezik és amelyet természetesen gyakorolnak is minden tudakos törvényhozás nélkül.”

Balogh Arthur szenátor kisebbségjogi könyvének nagy sikere. Annak idején megemlékeztünk arról, hogy Balogh Arthur, a kolozsvári egyetemnek volt jogi tanára, a Magyar Tudományos Akadémia tagja és ez idő szerint Udvarhelyvármegyének szenátora, aki a romániai magyar kisebbséget állandóan képviseli a genfi kisebbségi kongresszusokon, nagy szabású könyvet írt a nemzeti kisebbségek védelméről. A magyarnyelvű kiadás után a könyv a múlt évben német nyelven is megjelent és az egész külföldi sajtó arról a legnagyobb elismerés hangján írt, mint egy olyan munkáról, amely az egész irodalomban először adja elő a nemzeti kisebbségek jogait és azoknak védelmét. Amint értesülünk, a Balogh professzor nagy hatást elért könyve közlebről Párisban francia nyelven is megjelenik. Így az egész nagyvilág tudomást fog venni

az erdélyi magyar tudós munkájáról. De bejelenthetjük olvasóinknak azt az örömdetes tény is, hogy Balogh professzor megírta a kisebbségi jogok könyvét a Magyar Nép Könyvtára számára is. Ebben ez a ránk, romániai magyar kisebbségekre nézve olyan nagy fontosságú kérdés népszerű nyelven, közérthetőleg lesz tárgyalva úgy, hogy azt minden írástudó ember megértheti. A könyvecske rövid időn belül megjelenik.

Nagy visszaélést fedeztek fel a csikmezei agrárbizottságnál. A földművelésügyi miniszter vizsgálatot rendelt el a csikmezei agrárbizottság ellen, mert nagyszabású visszaéléseknek jöttek nyomára. Egy tisztviselő Dobrescu volt földművelésügyi miniszter hamisított kiutalásával több millió összeget vett fel. Körülbelül ötven hamisított kiutalás került forgalomba, azonban ebből harmincat még idejében sikerült megsemmisíteni.

Ujabb árvízveszedelem Franciaországban. A francia-spanyol határhegységben nagy felhőszakadás volt. A medrukbe visszatért patakok és folyók újból kiöntöttek. Sok község és város megint víz alá került. Az árvízsujtotta vidékek felségélyezésére a franciák, sőt idegen nemzetek is mindent megtesznek. Legutóbb Lyon város tanácsa elhatározta, hogy „örökbe fogadja” az árvíz által elpusztított Villemur községet és saját erejéből gondoskodik az árvízsujtotta lakosság felségélyezéséről, valamint a község újjáépítéséről. Eszünkbe jut erről, hogy a világháború idején az oroszok által Uzso környékén elpusztított községek felépítését az alföldi magyar városok és községek vállalták el.

Veszedeelmes ügynökök.

A mindjobban súlyosbodó gazdasági helyzet miatt sok erdélyi magyar ember foglalkozik a kivándorlás gondolatával. Óva intünk mindenkit: szülőföldjét ne hagyja el, mert a kivándorlókra a messzi idegenben mind szomorubb sors várakozik.

Lelkiismeretlen ügynökök és szélhámosok járnak be Erdélyt, biztatva az embereket, hogy vándoroljanak ki. Ezek az emberek vérdíjért szállítják a hajózási társaságoknak a szerencsétlen kivándorlókat. Szégyenletes munkájukat már Amerikában is megsokalták és nem egy ilyen kivándorlási ügynököt vetettek börtönbe az amerikai hatóságok.

Legutóbb a „Kaliforniai Magyarország“ című ujság egy Komor Hugó nevű szélhámost leplezett le. Ez a gonosz ember-kereskedő a középamerikai Honduras gyilkos mocsarainak megművelésére szállítja a magyarokat. „Komor Hugó — írja az említett ujság — kalandos és bűnös üzelmek után egy évvel ezelőtt Los-Angelesbe került és honfitársai előtt addig panaszkodott, amíg a magyarok megsegítették és megmentették attól, hogy újra börtönbe kerüljön. Komor Hugó azzal hálálta meg a losangelesi magyarok jószágát, hogy valami üzletbe keverte őket és

súlyosan megkárosította. Távozása után tudták meg az ottani magyarok, hogy keserves munkával keresett dollárjaikat elsikkasztotta és emellett még többszöri okirathamisításra vetemedett.

— Uj működési terén — írja az amerikai magyar ujság — sokkal nagyobbarányu szélhámosságba fogott. Kétezer erdélyi magyar család megbízottjaként szerepel, előlegeket vesz fel a tengerentuli utazásra azzal a csábos ígérettel, hogy Hondurasban mezőgazdasági területeket juttat a kivándorlóknak.

Felhívjuk népünk vezetőit és a „Magyar Nép“ olvasóit, hogy őrizkedjenek ettől az urtól, mert a Hondurasba való kivándorlás az ember biztos pusztulását jelenti.

Mocsaras őserdőkben száz féle halál leskelődik a kivándorlóra. Akit megkímél a sárgaláz, vagy nem esik a ragadozók áldozatául, azt a vad indiánok golyója terti le.

Ha pedig életét valahogyan meg is menti a kivándorló, munkájának hasznát nem látja, mert évtizedek kellenek a műveletlen mocsaras földek termékkennyé tételéhez.

Honduras tartománynak még a nevéből is irtózáttal forduljanak el magyar véreink!

A sepsibükszádi csendőrségen megkinoztak egy öreg asszonyt. A „Brassói Lapok“ írja: Torzsa Miklósné 60 éves sepsibükszádi asszony hushagyókedden kürtöskalácsot szeretett volna sütni. Szomszédasszonya, Katona Jakabné, megkérte, hogy kenyerét ő is megsüthesse a behevített kemencében. Amikor aztán a kenyér megsült és a

Torzsné kürtöskalácsára került volna a sor, a harmadik szomszédban lakó Boga Gyuláné is sütni akart. Azzal érvelt, hogy Dávid Gyula kereskedő, a Torzsák által bérelt telek tulajdonosa neki a süstést megengedte. Bogáné és Torzsné között emiatt szóváltás keletkezett, Bogáné veszedekés közben az öreg asszonyt fejbe ütötte, majd

megcibálta a haját és végül még egy fél téglát is hozzája vágott. Torzsné a kemenceseprűvel oldalba ütötte a követelőző szomszédasszonyt, aki elszaladt a csendőrörsre és feljelentést tett a bántalmazás miatt. Este 8 órakor Torzsa Miklósnét felkísérték a csendőrörsre. Egy csendőr a két térde közé szorította az öregasszony fejét, míg Seliceanu György csendőrőrmester bikacsókkal kezdte verni Torzsné meztelenre vetkőztetett alsótestét. Háromnegyed 9 órakor a verést abba hagyták s Torzsnét hazaküldötték. Az irtózatosan elkinzott öregasszonyt hozzátartozói csak március 6-án tudták beszállítani Sepsiszentgyörgyre, ahol Dudutz Zoltán dr., városi tiszti főorvos látleteiben megállapította a felháborító csendőrbrutalitás nyomait. Torzsák az orvosi látletelet alapján a sepsiszentgyörgyi csendőrszárnyparancsnokságnál megtették a feljelentést az emberi érzésekből kivételközt csendőrőrmester ellen.

Magyarországon kidobolják a tejhamisítók neveit. A soproni piacon Simon Imre vitnyédi gazda tizenhárom százalékban vizezett tejet árusított. Ezért a város rendőri büntető bírása példás szigorral 300 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet a földművelésügyi miniszter elé került, aki nemcsak az ítéletben kimondott büntetést hagyta jóvá, hanem a dobszó útján való közhírrételt is elrendelte.

Magyar tudományos utazás. Három magyar tudós a kormány és a Magyar Nemzeti Múzeum támogatásával március végén útnak indul Délamerikába ismeretlen területeinek felkutatására. Utazásuk eredményét nagy érdeklődéssel várja a magyar tudományos világ.

Meghalt Fráter Lóránd. A híres, magyar dalköltő, Fráter Loránd Budapesten műtét következtében meghalt. — Fráter Loránd huszárcapitány, a „Százszál gyertyát“, „Ott, ahol a Maros vize messze földön kanyarog“, „Tele van a város akácfavirággal“ és más közszájon forgó gyönyörű magyar nóták ihletett költője, a jeles muzikus és énekes különös, csillogó pályát futott meg. Tösgyökeres magyar uri család fia volt és azt az édesbús költészetet, amely dalaiban cseng, a magyar föld tavaszi illatával szivta magába. Már mint a békeévek gondtalan, öröktől és jókedvtől duzzadó huszárgyereke kedvence volt a magyar társaságoknak Brassótól Pozsonyig. Ott, ahol megjelent, álla alá illesztette gerlebugáshangu hegedűjét és meleg, férfias hangján elénekelt nótáit, valóban látni lehetett, hogy igaz van a költőnek, aki azt mondotta, hogy sirva vigad a magyar. Fráter Loránd hegedűje és nótái, amelyekkel a hadseregéből kapitányi raggal történt megváltása után fél Európát bejárta, ennek a sirva vigadásnak művészi bizonyítékai voltak.

A magyarországi báránybőr sikere a külföld prémpiacain. Az európai szőrmepiacokon erősen kezdenek érdeklődni a magyar báránybőrből készült nemesprém utánzatok iránt. Rájöttek arra, hogy a báránybőr olcsóbb, tartósabb és szebb utánzatok készítésére alkalmas, mint a nyulbőr. Így került azután a magyar módra kikészített bárányprem a világpiacon. Igen sok külföldi városban itt látjuk már az új magyar szőrmét, a kirakatokban fel van tüntetve, hogy „magyar áru“. A magyar báránybőrrel tehát egy újabb nagyszerű cikk vonult be a világpiacon.

A Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. megbízásából Dr. Paál Árpád kamarai képviselő egy tájékoztató ismertetést állított össze az 1929. évi közigazgatási törvényről. Ez a füzet magában foglalja a legfontosabb törvényszakaszokat és a végrehajtási és a választási utasítások főbb rendelkezéseit. A füzet a törvények és rendeletek óriási anyagában könnyű és tiszta áttekintést ad. Főleg azokat a rendelkezéseket ismerteti, amelyek a nagyközönséget érdeklik. A közönségnek igen nagy érdeke, hogy a nagy törvényhalmazból kiemelten lássa azokat a rendelkezéseket, amelyek egyrészt azt körvonalazzák, hogy a közigazgatás révén milyen ügyekben, milyen hatóságokkal lesz okvetlen érintkezése és másfelől, hogy a közigazgatási törvény a közönségre milyen tennivalókat és eljárási módokat ír elő. Ez a füzet mindenki részére nélkülözhetetlen. Ára 20.— Lei. Megrendelhető a Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt.-nál, Str. Baron L. Pop, Brassai-utca 5 sz.

Ötven ház égett le egy beszarábiai községben. Volone, beszarábiai községben egy ház kigyuladt. A tűz a nagy szélben átterjedt a szomszéd házakra és percek alatt egy egész utca házai lángban állottak. Ötven ház esett a tüzvész martalékaul.

Bukarestben kormányellenes összeesküvést fedeztek fel. Egyes újságok hírei szerint az állambiztonsági hivatal titkos rendőrei Bukarestben nagyobb összeesküvést nyomoztak ki. Az összeesküvés a kormány tagjai ellen irányult. Bukarestben széleskörű ellenőrzést léptettek életbe, hogy az összeesküvőket leleplezzék.

Jutalom-sorsolásunk. Új előfizetők beküldéséért hirdetett sorsolásunkat március 29-én fogjuk megejteni. Akik addig az időpontig új előfizetőket jelentenek be, részt vesznek a sorsolásban. Siessen tehát minden barátunk s legalább két új előfizetőt jelentsen be, hogy résztvehessen a sorshuzásban.

Azoknak, akik a pesti kiállításra utaznak. Az Orsz. Mezőgazdasági kiállításon az „Uj Barázda“, a Magyar Földmivelők és Kisgazdák Budapesten megjelenő napilapja is felállította pavillonját, ahol a lap szerkesztői, munkatársai és tisztviselői a kiállítást látogató gazdaközönség rendelkezésére állanak, ingyen adnak tanácsot minden ügyes-bajos dolgaikban, tájékoztatással, utbaigazítással szolgálnak a hozzájuk fordulóknak. Az Uj Barázda minden tekintetben támogatni kívánja a Budapestre felránduló földmivelőket és gazdákat, hogy ott tartózkodásuk folyamán fontos ügyeiket elintézhessék, minden ügyben eligazodhassanak és ne okozzon nekik gondot az, ha valamilyen dologban nem ismerik ki magukat. Felhívjuk azon olvasóink figyelmét, akik az Országos Mezőgazdasági Kiállításra felutaznak, az Uj Barázda pavillonjára, ahová mindenki bizalommal fordulhat és ahol mindenki pontos, lelkiismeretes, kimerítő felvilágosítást kap bármilyen kérdésben.

Téli olvasmány mellékletünk tömeges szétküldése befejeződött. Nagyon szép sikere volt ennek az akciónak is. Reméljük, hogy Petőfi halhatatlan két költeményét János vitézt és Bolond Istókot és Genovára megható történetét lelki gyönyörűséggel olvasták és fogják olvasni a megrendelők. Addig, amíg megfogyatkoztak készletünk tart, újabb megrendeléseket elfogadunk.

Az összes erdélyi városokban győztek az egyezményes listák. Március 14-én tartották meg a városi tanácsok választásait. A választások simán zajlottak le és az egyezményes listák mindenütt fényes győzelmet arattak. Aradon, ahol a románok még 12 helyet sem akartak biztosítani a városi tanácsban a Magyar Pártnak, a magyarok külön listát nyújtottak be és fényes győzelmet arattak. Így 14 magyar jut be Arad város tanácsába.

Szerencsétlenség egy lengyelországi lakodalom alkalmával. Sinend lengyel városka közelében egy faluban lakodalom volt, amelyről egy nagyobb társaság két ökörszekéren tartott hazafelé. Utmegtakarítás kedvéért ráhajtottak egy még befagyott tóra, amelynek jege eléggé szilárdnak látszott. Amikor a szekér a tó közepére érkezett, a jég betört és a lakodalmas társaságnak mind a 36 tagja belepusztult a tóba.

Iparos tanulók elhelyezése. Asztalos, szabó, cipész, kályhás, könyvkötő tanulókat keres a Székelyek Kolozsvári Társasága; Cluj-Kolozsvár, C. Victoriei (volt Kossuth Lajos ucca) 32 sz.

Cigányvajda választás halálos verekedéssel. Halálosvégű verekedés volt a kolozsmegyei Szentpál községben, ahol a cigányok vajda választásra készültek. Az új párt jelöltjét, Rapikán Györgyöt az ellenpártiak agyonverték, majd a szó szoros értelmében megnyúzták. Általános verekedés kezdődött azután a falu cigányai között, aminek a csendőrség sem tudott véget vetni és Kolozsvárról kért segítséget. A csendőrök 8 cigányt letartóztattak.

Vásároljátok a Földhitel intézet 500 lejes részvényeit

Becsületes pénztaláló. Gidró Gyárfás, csikkarcfalvi kovácsmester 15 ezer lejt tartalmazó pénztárcát talált lakásától nem messze. A talált pénzt átadta a községházán. Meg is került a pénz gazdája Kába Demjén személyében. Gidró Gyárfás a felajánlott jutalmat a karcfalvi iskola javára ajánlotta fel. Örömdetes dolog, hogy a mai világban is akadnak ilyen becsületes emberek.

Súlyos szerencsétlenség egy regáti petroleumforrás feltárásánál. Bacau mellett, Solont községben egy petroleumforrás furásával kapcsolatban dinamit robbantást végeztek. A robbanás hamarabb történt, mint számították és 6 embert azonnal megölt. Ezenkívül 8 embert haldokolva szállítottok a bacaui kórházba.

Tigrisvadászat Krajovában. Krajovában egy cirkusz állatsergletéből két tigris elszabadult. A vérengző fenevadak az uccán egy lovat és egy tehenet széttéptek. Végül is az egyiket az igazgató fia megfékezte és elfogta, a másikat pedig egy farktárba szorították, ahol a gonosz fenevadat az igazgató felesége tette ártalmatlanná.

Körjegyzőknek, ügyvédeknek és a közönségnek hatósági eljárásoknál elsőrangú szolgálatot tesz a Fehér: Colectiune de formule (Jogi iratmintatár). A hatóságokhoz, bírósághoz, pénzügyhöz, telekkönyvhöz stb. hivatalos, beadványok, keresetek, felebbezések, szerződések, végrendeletek stb. stb. minták román nyelven. Ára 300 lej. Vidékre portóval a pénz előzetes beküldése mellett 310 lej. Minerva könyvkereskedés, Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria (Deák Ferenc-utca) 1. sz.

Vérszegény, sápadt, étvágytalan, legyengült és állandóan fájtában szenvedők ne használjanak mást, mint a dr. Földes féle Ferrol Vastáplikört, mely elősegíti a vörös sejtek képződését, kitűnő étvágyat idéz elő és ennélfogva a legjobb hizlaló szer. A beteget és gyengélkedő erőssé és életvidámmá teszi, munkakedvet fokozza, vérszegény nőknél a havibajt szabályozza és a görcsös fájdalmakat szünteti, vérszegény, sápadt, sovány gyermekeket hizlalja, vérszegény, gyenge férfiaknak egészségét visszaadja. Egy kúrára 6 üveg szükséges. Postán, utánvétellel megrendelhető Dr. Földes gyógyszerháza, vegyeszeti laboratóriumából Arad, Str. Eminescu 21. Egy üveg ára 110 lej, hat üveg rendelésnél postadíj nem lesz számítva. A legnagyobb orvosi szaktekintélyek javasolják. Minden gyógyszerházaiban kapható.

BAUMA ÁROS

fajbaromfitenyésztete

Budapest 95.

IX., Ferencvárosi pályaudvar
Mév. központi szertár

Rhode island és fehér amerikai leghorn tenyésztőjást és naposcsibét megrendelésre szállít

Tenyésztőjás drb.-ként 0'60 P.
Naposcsibe drb.-ként 1 20 P.
(Egy Pengő 30 L.-nek felel meg)

Növendék állatok május 1-től kaphatók!

Érdeklődők forduljanak közvetlenül a hirdetőhöz. C/10

A NŐ

Ezekre tanítsátok gyermekeiteket

A magyar ember sokszor emlegeti az egészséget. Már a reggeli köszönéséhez hozzátesszi: *Egészségére* válják az éjtszakai nyugodalom! Ha esznek, isznak, azt kívánják egymásnak: Adja Isten *egészségérel*! Ha barátjával találkozik, már az első szavaival az egészsége iránt érdeklődik; mikor azt kérdezi: *Hogy, mint vannak s mint szolgál az egészség?* Hozzá tartozóinak; barátainak még a tüszentést is *egészségére* kívánja így: Adja Isten *egészségérel*! Ha levelet ír a maga egészségével dicsekszik s azt kívánja, hogy azt, akinek írja, *friss, jó egészségben* találja. Még szólásmódja is van róla, mikor azt mondja:

Hasztalan ott a kincs,
Hol *egészség* nincs!

És igaza van a magyar embernek abban, hogy az egészséget sokszor emlegeti, mert nincs drágább kincsünk ennél. Áldás az szegényre, gazdagra egyaránt.

Mi az hát, ami egészségünk fenntartásához szükséges? *Jó levegő, tisztaság, mértékletesség evésben, ivásban, munkában.*

Azért:

Naponta többször szellőztessz szobádat, különösen, ha többen tartózkodnak benne.

Ne sajnáld télen azt a meleget, amely szellőtételkor elhagyja a szobát. A betegség száll ki azzal s az egészség jön be helyette. Még aztán a jó levegő hamarabb is felmelegszik, mint a rossz.

Ne tömrd be télen ablakod közeit, mert azokon a kis nyílásokon állandóan szellőzik szobád. A betömött ablak azt jelenti, hogy nem akarsz szellőzteni. Pedig a rossz levegővel a halált tartogatod szobádban.

Egészségednek egyik legjobb óre az orrod. Ha büzös korcsmába, rosszlevegőjű szobába lépsz, azonnal figyelmeztet, hogy távozz, mert veszély fenyegeti egészségedet.

Még a petróleumlámpa, gyertya is homályosan ég és pislákol a rosszlevegőjű szobában. Ez is figyelmeztet a szellőtételre.

Sáros, poros lábbal ne lépj a lakásba, mert nemcsak a padlóját, hanem a levegőjét is beszennyezed.

Port ne tűrj szobádban, mert legnagyobb ellenségeid, a betegségek csirái rejtőznek benne.

Ne köpj a padlóra, ne trüsszents, ne köhögj más arcába, mert ez nemcsak illetlenség, hanem a betegségek csiráit is terjeszted vele. S ezzel nemcsak a magad, hanem embertársaid egészsége ellen is vétkezel.

Tyúkot, malacot, nyulat, libát, káposztát, krumplit ne tűrj a szobádban, mert mindez rontja legszükségesebb táplálékodat, a jó levegőt.

Lakásodba: engedd be a napsugárt, mert ahová nap jár, oda orvos nem jár.

Minél több vizet, szappant használnak a háznál, annál kevesebbet járnak a patikába. A víz és szappan a legolcsóbb orvosság.

Mindennap friss vízben szappannal derékid mosdjal, gyakran fürödj, hogy egészséged megővd.

A fogaid a legnélkülözhetetlenebb szerszámaid, azért mindennap mosd, ápold, gondozd, mert gyomrod jósága, egészséged fenntartása függ tőle.

Rágd meg az ételt, mert nem az a tied, amit lenyelsz, hanem amit megrágsz.

Mértékletes légy evésben, ivásban, mert gyomrod, szíved sem bírja a túlterhelést.

Este ne egyél sokat, mert gyomrodnak is, szívednek is pihenésre van szüksége.

Füsttől, portól, erős fénytől óvd a szemed! Ha meleged van, ne igyál vizet!

Piszkos kézzel ne nyúlj az ételhez!

Gyakran válts alsóruhát, hogy tested állandóan tiszta legyen. A ruhaváltás fél fürdés. A tisztaság fél egészség.

Pattanásokat nem szabad piszkálni, nehogy elmérgeződjenek. Szálkát, tövist tiszta kézzel kell a testből kipiszkálni.

Községi meleg- és gőzfürdők.

Miért fontos a rendszeres fürdés?

Az emberi test nemcsak a szájon és orron keresztül, hanem az egész bőrfelületen át lélegzik. A bőrfelület a rárakódó por és izzadság által bevonódik s így az ezen keresztül való lélegzés megszűnik. A fürdés által (különösen a melegvízben való fürdés által) a bőr pórusai kinyílnak, megtisztulnak s így a bőrön való lélegzés könnyebb és erősebb lesz.

A bőr egész felülete alatt lévő zsír és egyéb mirigyek különféle szagos, romlandó váladékot bocsátanak a bőr felületére. Aki nem fürdik gyakran, annak ezektől a váladékoktól igen kellemetlen szaga lesz, amely nemcsak neki, de

környezetében élőknek is terhére válik. Kötelességünk tehát, hogy rendszeres fürdés által tisztán tartsuk testünket. Ezzel igen sok betegségnek is elejét vesszük. Egészségünk ápolása és fentartása pedig nemzetgazdasági szempontból is fontos, mert a termelés csak ott lehet mindenképen tökéletes, ahol a dolgozók erősek, egészségesek.

Milyen a legcélszerűbb és legolcsóbb fürdőberendezés?

Általában 3 féle fürdőberendezés van: u. m. 1. közösmencedejű, 2. kádfürdő és 3. zuhanyfürdő.

A közösmencedejű fürdőnek főhátránya, hogy a víz hamar bepiszkolódik és akik később jönnek fürdeni, nem szívesen mennek be a medencébe. Ez érthető is, mert a piszkos elhasznált víz még fertőzhet is, amennyiben az egyik emberről esetleg levált, betegséget okozó csirák a másikra is átragadhatnak. További hátránya, hogy a medencébe eresztett melegvíz a medence hideg falával érintkezve, hamar lehül.

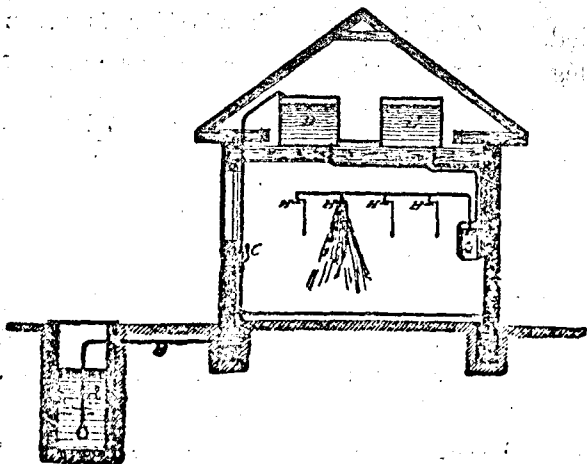
A kádfürdők inkább megfelelnek a célnak, de drága a beszerzésük és a fenntartásuk is sokba kerül.

Legcélszerűbb és legolcsóbb berendezés a zuhanyfürdő. Ennél minden ember külön tiszta vizet kap, nem kell félni tehát attól, hogy az egyik ember betegsége átragad a másikra.

Milyen berendezés kell egy zuhanyfürdőhöz?

A képen egy zuhanyfürdő berendezése van vázlatosan feltüntetve. Az egyes tárgyak betűkkel vannak jelölve. Kísérjük figyelemmel ezen betűket és meg fogjuk érteni, mi miért szükséges.

Az A betűvel jelzett kútból B szivócsövön át a falra erősített C kézi szivattyúval a padláson lévő D hidegviztartányba szivattyúzzuk a vizet. A hidegtartány mellett van egy ugyanakkora E

jelű melegviztartány. A két tartány alul van kötve egy csővel. A hidegvíz a D tartány felülről ömlik be s az alul lévő összekötő cső át befolyik az E tartányba is. Ekkor még két tartányban hideg a víz. A melegítéshez a kisebb u. n. melegvízkazánt alkalmazunk. A melegvízkazán egy kigyózó cső segítségével az E tartányban lévő vizet felmelegíti.

Mindkét tartány alsó részéből csövek vezetnek egy u. n. keverő edénybe (G). Ebben kevernek és összevegyül a hidegvíz a melegvíz. Ezen keverő edényen lévő csapokkal szabályozható lehet a víz hőmérsékletét. Az edény felső részén van egy cső, amely a zuhanyokhoz vezet. A mi jelű zuhanyok úgy vannak elkészítve, hogy csak addig folyik, amíg a forgantyut lefelé forgatjuk. Ha a forgantyut elengedjük, megszűnik a víz folyása is. Ezzel igen sok vízpazarlásnak elejét vesszük.

Ha gőzfürdésre is be akarunk rendezkedni, úgy a kazánkamrába gőzfejlesztő kazánt állítunk be, amely egyúttal a vizet is melegíti. A kazánkamrában fejlődő gőzt egy csövön át bevezetjük a gőztartálykamrába. A gőzkamrában farácsból lépcsőzetes ülőhelyek vannak. Ezen padok alatt vezet a több helyen átlukasztott gőzcső s a lyukak kiáramlik a gőz.

Mennyibe kerül egy községi fürdő, hogy lehetne ehhez pénzt szerezni és, hogy lehetne a fürdőt fenntartani?

Egy nagyobb községnek megfelelő fürdő építési és berendezési költsége körülbelül 200—300 ezer lej. Az építési költség nagysága természetesen attól függ, van-e a községben vagy közel hozzá kő, téglá, mész, fa stb., vannak-e ügyes mesteremberek. Esetleg a községnek van valamilyen épülete, amelyet kisebb költséggel át lehetne alakítani fürdő épületté.

A fürdő ügyét a község vezető emberei keze felkarolják. A jegyzőre, papra, tanítóra, bíróra, községi tanács tagokra stb.-re gondolok. Egyszer el kell határozni a fürdő létesítését. Kezdetben lehetne erre a célra műkedvelői előadások, táncmulatságokat stb. rendezni. Később ha már jobban megbarátkoznak a fürdő létesítésének gondolatával, ki lehetne róni minden családfőnek bizonyos egyforma hozzájárulási díjat. Egy 500 családból álló község minden családfője 300—500 lelt áldozhat egyszer mindenkorra egy fürdő céljaira.

Ha a fürdő felépült és be is van rendezve a fürdő fenntartását maga a község irányíthatja.

A kazán-kezelést, fűtést, takarítást és pénztárvézetést 3 személy kényelmesen elvégezheti. Fát esetleg kaphat ingyen is a község. Ha nem kap ingyen úgy ezt is beleszámítva az évi fentartási költség (üzemköltség) körülbelül 110—140 ezer lej. Minden családban 3 tagot számítva, összesen 1500 ember van a községben. Ha mindenki 2 hetenként egyszer fürdik és egy fürdésért 30 lej fizet, úgy már kikerül a fentartási költség. Ha többen laknak a faluban és többször is fürdenek, úgy 15—20 lej elég egyszeri fürdésre.

A fürdő felépítésének és berendezésének pontos költségeit esetről-esetre ki kell előre számitatni, úgyszintén az üzemi költségekkel is tisztában kell lenni. Egyelőre az a fontos, hogy foglalkozunk a fürdő létrehozatalának gondolatával. Bevezető cikkemben beszámoltam arról, hogy a „műveletlen“ Szibériában majdnem minden községnek van fürdője. Né szégyeljük s e tekintetben vegyünk róluk példát.

Amelyik község komolyabban érdeklődik a fürdő iránt, forduljon a „Magyar Nép“ szerkesztőségéhez, amely szívesen fog tanácsokat, útbaigatásokat adni.

Torday Mihály.

„Én is építetek gőzfürdőt.“

A Magyar Nép múlt hó 22-iki számában Torday Mihálynak a fürdőkről irt cikkére az alábbiakban személyes tapasztalatból néhány megjegyzést kívánok tenni:

Az orosz fürdők tényleg úgy vannak, ahogy Torday Mihály leírja, csak hogy nem egykettő, hanem minden valamire való gazdának van a falukon gőzfürdője. De ha egy nem tud építeni, akkor feltétlen valamelyik szomszédjával társulva szerel föl fürdőt.

Altalában, mint három évig falun lakó fogoly tapasztaltam, hogy senki el nem mulasztja szombaton este a fürdést. Ha nyári időben mezőn dolgoztunk, mikor a nap lehadt, szombaton már mentünk a fürdőbe. A fürdésnél nyirfalommbal csapdosták magukat, aminek az illata kellemesen hat a fürdőben.

Amikor 1919-ban hazajöttem, eltökélt szándékom volt, hogy bármi uton-módon én is építetek itthon gőzfürdőt. 1921-ben sikerült is azóta rendszeren fürdünk benne. Nagyon sajnálatos dolog az, hogy jóllehet reuma, köszvény ellen nagyon bevált, még ezideig a faluban senki se fogott hozzá a fürdőépítéshez, noha soknak lett volna módja hozzá.

Tisztasági, de különösen egészségi szempontból a gőzfürdő haszna felbecsülhetetlen s ezért nagyon örvendek, hogy a Magyar Nép ezen fontos kérdéstről értekezett.

(Máréfalva.)

Kovács Dénes,
volt hadifogoly
a Szamara kormányzóságban,

Hasznos tanítások jó háziasszonyok részére.

1. Vessük be a melegágyakat!

Ha a melegágyat képező trágyatalp gözölni kezd (begyulad), 15—20 centiméter vastagságu földréteget rakunk rá. Ha a földréteg átmelegedett a melegágyat bevetjük.

Ha tüzdeléssel neveljük palántáinkat, akkor sürübben szórjuk a magvakat, míg ellenkező esetben ritkábban. *Magvetés* után kisujnyi vastagságu porhanyós földet szítalunk a magvakra s utána lenyomkodjuk, majd finomrózsáju kannával beöntözzük.

Melegágyba vetendők a korai káposztafélék, korai fejeskáposzta, korai kelkáposzta, korai kalarábé, korai karfiol, fejes saláták, gumós zeller, majoránna, majd később a halványító zeller, paprika, paradicsom, tojásgyümölcs és ha palántanevelés útján termesztjük, a vöröshagyma. E hónapban vessük el melegágyba a hónapos retek azon fajtáit is, melyeket melegágyi hajtásra szánunk.

A melegágyban elvetett magvak hamarosan csirázásnak indulnak és ha gondos öntözésben, kapálásban részesülnek, néhány hét alatt ki lehet ültetni a kis palántákat.

2. Hogyan kell termelni a vereshagymát?

A vereshagyma nyersen élvezve, vagy a háztartásban felhasználva, a legegészségesebb eledetek közé tartozik. Mint piaci cikket is elég jól lehet értékesíteni. Ezért termelésével érdemes foglalkozni. Leghelyesebb a dughagymáról való termelés. Az előző évben trágyázott és jól megmunkált talajban márciusban 25 cm. sor és 15 cm. távolság mellett az apró hagymát elduggatjuk és pedig úgy, hogy a hagymát a mutató- és hüvelykujjunk közé fogjuk és sekélyen a földbe nyomjuk. Duggatásra legalkalmasabb a mogyorónagyságnál apróbb kemény hagyma. Ezért nagylyuku rostán rázzuk át a hagymákat és a mogyorónál nagyobb szemeket külön duggassuk el

azért, hogy ezeket kora tavasszal zölden elfogyasszuk. Nem érdemes ugyanis fejeshagymának meghagyni, mivel legtöbb esetben a nagyobb szemű dughagyma virágszárát nevel és nem hagymát. Egy katasztrális holdra mintegy 120 kgr. apró dughagymára van szükség és egy kat. holdon 80 mázsa száraz, fej-hagyma terem.

Lehet azonban a hagyma termesztését pa-

lántáról is eszközölni, vagy pedig közvetlenül eszközölt magvetés útján. A két esteben azonban a termés eredménytelenebb és semmi esetre sem olcsó vezető, mint a duggató-hagymánál. Dughagyma hiányában azonban így is segíthetünk magunkon. Legjobb fajták egyike a *makói* hagyma. Különösen nagyban való szántóföldi termesztésre ez a fajta felel meg leginkább.

Művelődési mozgalmak

KULTURHAZAVATÁS DAMOSON. Szép ünnepség keretében szentelték fel Kolozs megyéhez tartozó damosi ref. egyházközség újonnan épült kulturházát. A felszentelés után a damosi fiatalság Tóth Ede „Falu rossz-szá” című népszínművét játszotta el nagy sikerrel, melyet kiválóan virradatig tartó bál követett. Az ünnepségen sokan jelentek meg Kolozsvárról is. A siker nagy része Vincze András áll. tanító, ref. kántortól illeti, aki fáradságot nem ismervé tanította be a darabra a fiatalságot. A közel négyezer Lejt kitevő bevétel a kulturház építési költségének törlesztésére fordítják.

ELŐADÁS ÉRKÖBÖLKUTON. Az érköbölküti műkedvelő ifjúság a színpadja felszerelése céljára műkedvelői előadást tartott. Színpadra került a „Sárga csikó” mit a szereplők mindegyike nagy ügyességgel adott elő. Mindegyikük külön-külön dicséretet érdemelt, önfeláldozó munkájáért, mert aránylag rövid idő alatt nagy buzgalommal teljesítették szép hivatásukat. Szereplők voltak a következők: Oláh Gyula, Kiss Mariska, Bartha László, Kreiner Józsefné, Antal János, Dormány Miklós, Vágner Gyula, Kiss Gábor, Negruti György áll. tanító, Balaskó Sándor, Erdei Gábor, Kiss Imre, Botos Sándor, Tóth Gábor, Dormány Gyula,

Balaskó Róza, Dormány György, Oláh Ferenc és Kreiner József. Egeresi István, Bujdosó Irma, A tanítás nehéz munkáját Erdei József rektor úr neje végezte. Végre megvalósulhatott az ifjúság régi vágya, hogy a műkedvelőknek saját diszletük legyen. Illesse ezúton is köszönet azokat a derék jószívű magyar nőket, akik az Erdei József tanító kérésére rövid 10 nap alatt 120 ról vásznat adtak össze díjtalanul, mit Takács Gyula éradonyi festőművész úr gyönyörűen festett meg a színpad részére aránylag olcsó árért. Az előadást a falu java végig nézte. Sajnálatos tényként kell azonban ezt megemlíteni, hogy még igen sokan vannak elfogultak, akik távol tartják magukat, olyanok, akiknek vagyoni állásuknál és értelmiségüknél fogva példa képpen elől illenék járniok és ezen szép eszméért lelkesülniök kellene.

MŰSOROS ESTÉLY ZABOLÁN. A zabolai ref. ifjúság férfi és vegyes énekkara a jelen évben is rendezett műsoros estélyt. Jól sikerült énekszámokkal és két egy-egy felvonásos népszínmű eljátszásával bizonyította, hogy igen jól felhasználták a hetenkénti két téli estét az ifjúsági körben. Buzdításul álljanak itt azoknak nevei, kik az énekkarokon kívül is szerepeltek az estélyen „Proska” című népszínműben jól oldották meg szerepüket: Kerekes Ida, Csákány Róza, Po-

zsony István, Szabó János, György Károly és Kondra Károly. Enek duettet adtak elő: Eszter Ágnes és György Ilona. „Bóbitás galamb” c. népszínműben nagyon ügyesen játszottak: Csákány Géza, Kondra Mária, Csákány Teréz, Mátys István, Pásztor József és Kovács László. A műsor anyagilag is szép eredményt mutatott estély rendezése, mint az ifjúság egész téli tevékenységéért elismerést érdemelt. Bedő Béla ref. lelkész neje várta Kákay Ernő énekvezér.

SZINIÉLŐADÁS ALMÁSLOMBAN. Az almásmálomi ifjúság 1930. jan. 11-én adta elő mindenki tetszését megnyerő a „Gyimesi vadvirág” c. népszínművet. Dicséret, köszönet és hálát mindenik szereplőnek, akik a műsorban buzgólkodtak, hogy az eredménytelő legyen a szép és vallásos magyar község hírnevéhez. Minden szereplő ügyesen és elhivatottan játszotta meg szerepét. A szereplők közül kiváltak szép ügyes szereplésükkel: Bálint Ernő (Ubi), Muzsi János, Vass Ferenc, Máté Erzsike, Gergely Ádi és Csákány Julia. A színdarab betöltése és vezetése a Márkó Nusi ref. tanítónő érdeme, aki érdemelt az összmagyarság hálájára és köszönetére. Az előadást táncmulatság követte. Isten áldása legyen az Ifjúságon!

Gazdák, szervezkedjétek!

**Beszélhetnek ellenséges ügynökök,
mit akarnak!**

**A „Minerva Biztosító” csak megmarad egyedül
kisebbségi magyarnak**

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Erdei tisztások hasznosítása.

Eddigi cikkeinkben az erdei tisztások jelentőségéről és hasznosításáról értekeztünk. Mai cikkünkben az erdei tisztások hasznosításáról lesz szó. Ezzel a cikkkel az erdei tisztások kérdéseinek tárgyalását befejezzük.

Az erdei rétek szénatermése mindég jelenleg nagyobb hasznosítást biztosít, mint a legkedvezőbb szénanyagok mellett folytatott szálerdő gazdaság. Különösen ott áll, ahol a területet kiterjedtebb erdőállományok borítják s azokban a rétek sebb területeket foglalnak el.

Az erdő birtokosának a más művelési ághoz tartozó, fátlan területek, erdőközi tisztások, sokdalu előnyöket biztosítanak.

Szállítási és értékesítési viszonyok elég gyakran megkövetelik, hogy levágott fák az erdő közelében raktározassanak. Idegen területeknek erre a célra való bérbevétele jelentékeny kiadásokat jár, amely annál magasabb, mentől jobban meg van győződve a terület tulajdonosa arról, hogy az erdei rakodóra feltétlenül rá vagyunk bízva.

Erdei réteinknek az őszi és téli időben rendszeres hasznosításának való felhasználása tehát a termés bevétele után is közvetett hasznosítást biztosít rétegeinkre.

Legfontosabb az erdei tisztások szerepe a nagy erdőbirtoknál, ahol a mezőgazdaságilag művelhető területek számbavehető kiterjedésében nem fordulnak elő, s így a lakosság főfoglalkozását a változatos erdei munka képezi.

Mindezeknek a munkásoknak és lakosoknak

nélkülözhetetlen szükségük van mezőgazdasági terményekre is, de honnan szerezzék be azokat, ha az erdőbirtok minden fátlan részét beerdősítjük?

A betelepült munkásokat sohasem fogja kielégíteni a készpénzkereset, hogyha az olcsó erdei mellékhasznosításokhoz s különösen szénatermelés, fűhasználat és legelőhöz hozzá nem juthatnak.

A hegyvidéki erdőmunkások szükségleteinek helyes felismerése sok helyen arra vezetett, hogy a fűtermelést olyan mesterséges erdősítésekben is megengedték, ahol ez a művellet a fiatal erdő hátrányára szolgált.

Hogy a vadápolásnál s a vadállomány által okozott károk elhárításánál és mérséklésénél az erdei tisztások jótékony hatással bírnak, az általánosan ismeretes.

A változatosság a szépség legfőbb kelléke!

Erdőállományok sorozatai, amelyeknél a szabályos állapotnak megfelelően, egyöntetű alakban találkozunk a korfokozatokkal, fárszótól hatnak kedélyünkre, míg természetes úton keletkezett erdeink a maguk eredetiségében az állományváltozatok számtalan formájával lebilincselik, elbájolják a szemlélőt.

Ezt a testet, lelket üdítő nemes hivatásukat akkor fogják erdőállományaink teljes mértékben betölteni, hogyha őket természetszerű fejlődésükben nem gátolva, ezen fejlődésük folyamán a tenyésztet természetkövetelte változatosságait megcsontosodott és meggondolatlan beavatkozásokkal nem torzítjuk el.

Zabola.

Nemes Károly.

Bikavásár Bihardiőszegen. A Bihardiőszegi tenyészbika kiállítását és vásárt március hó 4-én tartották meg. Kiállítottak 101 db fehér és pirostarka, tenyészgazdálvánnyal ellátott bikát. Díjak voltak kitűzve külön a pirostarka és külön a fehér tenyészállatokra. A kiállító gazdák közül díjat nyertek a kö-

vetkezők: Pirostarka bikák után I. díjat Z. Nagy Lajos, II. díjat Szücs József, III. díjat Kupás Sándor; fehér bikák után: I. díjat Kiss József, II. díjat Erdei István, III. díjat Juhász Gábor. Bár az idő kedvező volt, a vásár lanyhán folyt le. Oka részint a nehéz pénzügyi viszonyokban, de főként abban ke-

resendő, hogy a községi tanácsok most vannak alakulóban s a régi ideiglenes tanácsok nem vállalták magukra a községek részére szükséges tenyészállatok kiválasztását és megvásárlását. Elkelt 15—20 db tenyészbika, darabonként 16—20 ezer lejes árban.

MULATTATÓ

SZÉP AZ ÉLET.

*Illatozó mezők felett
Bontakozik a kikelet.
Fűtől sercen lanka, halom;
Libben, szökken a fuvalom,*

*A mezőkön szana-széjjel
Szántóvető ballag, lépdél.
Infeszülten ökor, tehén,
Könnyen porló barázdán mén.*

*Nap ragyog le a mennyégből,
Istenadta jó kedvéből:
Bízzál, remélj dolgos ember,
Áldást szerzel két kezeddél.*

*S ha neked lesz, annak is jut,
Ki henyéért más uton fut.
... Fejed felett pacsirta szól,
Gond-vert lelked vidul attól...*

*Éneke víg, boldog hála;
Szép az élet, ezt trillázza.
Szép az élet! Érts meg ember
S munkálkodjál vidám kedvvel.*

*Üzd el a bűt, el a gondot,
Mi orcádon rég komorlott.
Nézd az ékes mindenséget,
Az ölel, áld, szeret téged!*

(Toldalag.) *Bartha István.*

Az elveszett csibék.

Volt egyszer egy szegény ember, aki nemcsak azért volt szegény, mivel hogy semmije sem volt, de duplán szegény volt azért, mert volt neki egy tűzről pattant felesége, aki őt mindennap megverte.

Hogy az embert megverje valaki, az magában sem kedves állapot, de hogy épen a felesége verje meg, az különösen kellemetlen gondolat. Ezt szegényt mindennap megverte.

Megverte, ha későn kelt fel, megverte, ha bepizskolta a mellényét, megverte, ha étel közben elejté a kanalat, megverte, ha szólt, megverte, ha nem felelt, megverte végre, ha semmit sem vett is, csupán azért, hogy megmutassa, miképen ő az úr a háznál.

Mert nemhogy a férj vette volna az asszonyt, hanem az asszony vette az embert, ennél fogva megverte mindennap. Egy napon azért döngeté el szegény a gondviselésére bízott pulykák közül a hēja. S ekkor valóban igaz az asszonynak, mert lehet-e annál nagyobb mintha a férj nem őrzi meg a pulykákat, lyeknek pásztorává tétetett.

Igérte is nagy töredelmes szívvel, hogy után vigyázni fog, s ha máskor eljön, megmondja neki, hogy hozza vissza a hékát, mert őt verték meg miatta.

Történt egy napon, hogy a menyecske miféle gyümölcsöt főzött be nádmézzel és szegfűborssal, ahogy azt úri házaknál gondolván, hogy jó lesz az majd karácsonykor.

A férj kuttogva leste a sütőből, az ismét főzeléket; sohasem látott szegfűborsot és azt sem tudta elképzelni, hogy tisztességszoni állat mi okért főzi meg a gyümölcsöt, melyet az Isten nyersnek teremtett? Azt hogy a felsége boszorkány s amit főz, az ital, melytől ő majd lóvá vagy bivalyá válik?

Végre bátorságot vön magának s megkérde, hogy mi lesz abból a tűzön?

A menyecske attól tartva, hogy ha megfogja az ember a csemege mivoltát, még megfogja torkoskodni, azt felelte neki: méreg! Gyilkos halálos méreg, a patkányok számára készült, hogy megtaláld kóstolni, avagy hogy csak a zökanalat is megnyald, mert rögtön százhalsz tőle.

A férj rémülten érté meg a dolgot, s túl ebédnél mindig megnézte a kanalat, nem azt tették-e elébe, mellyel a mérget hozták? s egyszer a lábasban, amint felhozták a kását, ráismert az edényben ugyanolyan mélyben a mérget főzték s menten fölből asztaltól és éhen maradt, azt mondván: nem éhes.

Egyszer az asszonynak be kelle mennie vásárra, az urára tehát ráparancsolt, hogy tegyen: hogy tüzet ne rakjon, hogy a nyitva ne felejtse, de kiváltképen hogy a kezhez ne nyuljon, hanem őrizzze odakünn a pulykákat, kikből egyet se próbáljon elejté hēja.

Az ember fogadta, hogy jól fogja megőrizni s „megállj hēja“, gondolta magában: az egyszer majd kifogok rajtad; s azzal a kis pulyka-csibéket, egy zsineggel látta.

gya valamennyit egymáshoz kötötte s úgy haj-
ta ki a mezőre. Ott maga egy bokorban meg-
pult, a csibéket készakarva elhagyta jó messze
enni s titkos kárörömmel leste, mint lesz bo-
ddá a héja, ha meglátja, hogy nem lehet a
békét egymástól elválasztani.

Az összekötözött pulykák sírtak-ríttak, s
n sokára megjelent a levegőben a héja, mint
pók, mely a szálán függ, ereszkedve alább
bb, olykor körülcsoválva magát reptében szét-
szított szárnyal.

Képzem, hogy bosszankodik, gondolá ma-
nan a férj, ezóta már megláthatta a zsinet.
kor hirtelen lecsapott a héja. Ahal kiáltá
gya az ember, de kacagása csak egy pillá-
g tartott, mert a következő percben már vitte
héja a megkapott csirkét, s minthogy a többi
hozza volt kötve, annál fogva elvitte valameny-
t, a kis csirkék lógtak hosszan a levegőben,
t a papiros-sárkány farka.

— Megállj héja! — kiáltá a szerencsétlen
kapásztor, — add vissza a csibéimet, — s
ott lelkendezve utána, ríva kergette a szom-
határig, ott eltűnt szemei elől s a boldog-
kétségbeesve fordult hazafelé.

Mit csináljon most a nyavalyás? A felesége
megjön, agyonüti, az bizonyos. Gondolkozott,
hazudjon? de csak megállott az esze. Végre
gondolatra jött; ha már a pulykák elvesz-
t, úgy sincs minek élni tovább, tehát meghal,
ogja ölni magát, úgy kikerüli a verést, még
majd meg is siratják.

Ily elszántan bement a házba. Istennek
ajánlá lelkét, búcsut vón az egész világtól, neki
ment a befőzött gyümölcsnek s azt keserves
könnyhullatások között a fenékiig megette!

Akkor azután befeküdt a sutba, behunyta a
szemeit s kezeit szépen összetéve, várta közelgő
halálát.

Amint így haldokolnék, ime jön a fele-
sége; még künn volt, mikor már kiabált rá, de
ő nem akart felelni, hadd ijedjen meg, majd
ha holttestét meglátja.

— Hát te alszol, — kiáltott rá a felesége.
— Te renyhe, lusta naplopól merre vannak a
kis pulykák?

— Elvitte őket a héja, — gyónt az ember
a haldokló nyugalomával.

— El is visz téged az ördög, vagy én csap-
lak mindjárt agyon.

— Ne fáraszd magad jó asszony, — szólt
szakgatott hangon a férj, szemeit égnék me-
resztve, — úgy is meghalok legottan. Érezve bü-
nöm nagyságát, mind bevettem azt a mérget, mit
a patkányoknak főztél.

Az asszony meglátta az üres bögrét, melyet
a halmi kész ember akkor is fülénél fogva tar-
tott összekulcsolt kezei közt egy vértanu elszánt-
ságával arcán.

Nem tudta, hogy mérgében pukkanjon-e
meg, vagy nevéttében?

Végtére is nevetésre vált dolga, s ez egyszer
nem verte meg a szegény embert.

Próságok * Adomák

A tigris és a róka.

(Ázsiai mese.)

Éten, vagy amint a mohame-
vallásnak mondják: Allah,
or megteremtette az állato-
egy hatalmas tigrist küldött
Darvasba, Pamir országába,
y meghüntesse az ottani bü-
embereket.

A tigris nagyon jól érezte-ma-
Darvasban, korlátlan egyed-
sodó volt az összes tehének
főlött, sőt néha az em-
ust se vetette meg, ha na-
éhes volt. Ezzel természe-
sok ijedelmet és kárt oko-
lakosságnak. Az emberek

térdre borulva könyörögtek Al-
lahnak, hogy szabadítsa meg
őket a szörnyetegtől. Allah meg-
hallgatta kérésüket és elküldte
hozzájuk a rókát. A róka ravasz
volt és értette a módját, hogy
lehetne a legügyesebben ártal-
matlanná tenni a tigrist. Aláza-
tosan lehorgasztott fejjel és fé-
lelemtől behuzott farokkal kö-
zeledett a hatalmas tigrishez és
így szólt hozzá:

— Ennek a földnek nagyha-
talmu uralkodója! Neked bizo-
nyára sok gondot okoz, hogy
táplálékodat összehord magad-
nak. Mialatt nekem, legalázato-
sabb szolgálódnak, nincs más dol-
gom, minthogy neked szolgálá-
todra álljak. Engedd meg, hogy

én gondoskodhassam a te táp-
lálékodról!

A tigris nagyon megörült en-
nek és kegyesen intett a man-
csával. Csöndesen várta, hogy a
róka előteremtse táplálékát. A
róka pedig nekiállt a keresésnek
és csakhamar nyulaknak, tyu-
koknak, juhoknak, vadkecské-
nek és mindenféle más állatnak
olyan tömegét hordta a tigris-
hez, hogy az alig tudott beteini
velük.

Igy ment ez néhány napon át
és a róka teljesen a tigris bizal-
masává lett.

Egy napon azonban a róka
minden zsákmány nélkül állított
be a tigrishez.

— Miért nem hozol valami

harapnivalót? — förmedt rá a tigris.

— Felséges uram, — felelte a róka, — egy tigris-testvéred jelent meg itt, aki mindent megcvett előled és így számodra nem maradt semmi sem.

— Egyeduralkodó vagyok itt, — válaszolta zordan a tigris, — és nincsenek testvéreim.

— Igen, igen, nagyhatalmu uram, — ravaszkodott a róka, — de ez aki itt van, teljesen olyan, mint te vagy.

— Hol van hát az a bitorló?

— Jöjj és nézd meg magadt!

A róka akkor az elhízott és nehezen mozgó tigrist a folyó partjára vezette.

— Itt benn él, — mutatott rá a vízre.

A tigris kíváncsian a vízbe nézett és csakugyan meglátta tükkörképét. Dühösen és vadul rohant képzelt ellenségére, beleugrott a vízbe.

A folyó vad vize örökre elnyelte a tigrist.

Tanácsadó

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 lej.

Lesorányodott, erőtlen, vérszegény, tüdőbajos betegek részére áldás a Grasin erőtápszer. Lapunk hátlapján levő hirdetésünkre felhívjuk figyelmét.

I. M. ref. lelkes, Szék. Földhitelintézeti részvényt a Magyar Nép utján is jegyezhet. Lapunkban a feltételeket részletesen ismertettük. Egy részvény ára 500 lej. Jegyezhető kisajátítási kötvényekkel is.

N. P. Józsefháza. A réten levő „honesok“-ok elgyepesedett vakondokturások. Az ilyen rétet rétyalával kell rendbehozni. Kézi munkával, kapával és gereblyével is jó munkát lehet végezni. Az elegygetett helyeket fűmagkoverékkel kell bevetni. Ha na-

gyon rossz állapotban vannak a rétek és tulságosan sűrűn állnak rájuk a hantok, legokosabb felszántani és fűmaggal bevetni azokat. Kísérletet lehet tenni nemesebb takarmány növényekkel is, mint amilyenek például a lucerna, lóhere, szudáni fű. Pontos tanácsadás végett ismernünk kellene a talaj minőségét, fekvését.

Sz. I. Cegőtelke. Kérdésére a feleletet lapunk gazdasági rovatában fogjuk megadni. Tervbevevettük ugyanis, hogy részletesen fogunk foglalkozni a mezőgazdasági üzemi rendszerek előnyeivel és hátrányaival.

B. J. Ha tényleg repatriált Romániába, azaz Magyarországról optált ide, akkor szó sem lehet, hogy mint itt született és idejében jelentkezettől megtagadhasák az állampolgárságot. Kár volt ügyvédnek fizetni, egyszerűen egy kérést kell beadnia, igazolva, hogy Romániában született, ide optált Magyarországról törvényes időben és kötelesek állampolgárságát elismerni. A Magyarországra való visszaoptálás lehetséges, de sok költségbe kerül a vám és a költözködés miatt és tanácsos, hogy aki itt született, itt is maradjon.

D. M. Ha a gör. kel. lelkesz a vármegyei bizottságnak tagja, úgy a községi tanácsban helye nincs, ha felekezeti iskolát tartanak fenn s az iskola működik, semmiféle hozzájárulást adni, fuvarozni nem kötelesek az állami iskola részére. Ha a 40.000 lej kölcsönt a községi tanács megszavazta és felsőbb hatóság jóváhagyta, a községnek meg kell fizetni.

M. S. 1. Az ügyvédjének igaza van, még várni kell a perrel. 2. Az új épületek közös tulajdont képeznek.

I. H. M. Nem írja, hogy hány éves. Pár sorából úgy látom, hogy legjobb lenne esténként oly meleg vízben megmosni arcát, amilyent csak elbir s utána flanell törülközővel itatgatva, megszáritani. Ajánlatos a resorcin-kézzappannal (mint gyógyszerzappannal) való mosakodás, melynek habját 5–10 percig a bőrén hagyná s utána lemosná. A nevezett szappant a gyógytárban bizonyára beszerezheti.

Dr. G. E.

B. A. A természetes gyermekje után nem örököl, tehát apa sem örökölhet utána, az elvnek az alapján, hogy más után törvényesen nem örökölhet, arra nézve ez sem törvényes örökös. Tehát a nos öröklés elve szerint csak anyának van házasságon kívüli gyermeke irányában törvényes öröklési joga és a gyermekje atyja, nagyszülei és egyéb rokonai közül ki vannak zárva azoknak a hagyatékára. Tehát a gyermekje sem bir öröklési joggal. Tehát újólag közöljük, hogy természetes apa a gyermekje hagyatékában öröklési joggal bir.

Sz. G. Kolozsvár. Közöltük vélünk szolgálni, ha a közöljük, hogy az Erőtelkés királyné Szanatórium 1929. sorsjegyek összes nyereségét 1929. január 2-án megtartották, a nagyobb nyereség 20 ezer, 15 ezer, 10 ezer papírát (cca 60, 45, 30 lej) teszt. A többi összes sorsjegyet 5 papírát koronával váltják be (tehát 50 leji érték), úgy, hogy beváltás csak akkor érdemes, ha a nagy tömeggel rendelkezéssel a Vöröskereszt sorsjegyei értéke szintén lemorzsolódott. Az osztrák Vöröskereszt sorsjegyei szintén. Az olasz Vöröskereszt sorsjegyei szintén. Az olasz Vöröskereszt sorsjegyei szintén. Az olasz Vöröskereszt sorsjegyei szintén.

48. Elég bőven ír, de azt sem írta meg, hogy 4 éves káját a 2–3 hetenként megfűző s 24 óra leforgása alatt is megkinzó „görcs“ alatt elegendő lesz-e a gyermek, aztán fennakad-e a személtő-e a göresős roham, úgy ki, mintha rögtön végezne. Ugy látom a leírásából, az egyik kezelőorvos a nyújtásra gondol, az, aki a táplálkozást rendelte. Betegnél, akik között az unokahasonló korban illyesféle jellegűek felléptek, a legjobban a három hónapig adott bromatum (a gyógyszerész állítja az orvságot, ha ezt példányt neki megmutatja brom. 10.0, aqua dest. 16.0, simpl. 15.0, naponta 4–5 g kanállal). A zárjelben írva a Recept, a gyermekje

két kávéskánálnak felel meg. Ha ezt az orvosságot megcsináltatja s szedeti három hónapig, ha olyan betegség forog fenn, amire gondolok, meggyógyul. Mihelyt javulást lát, írjon. Dr. G. E.

T. I. Páké. Azt írja, hogy a lakása előtt egymáshoz közel két eperfa áll, amelyek 10 éveseknél is idősebbek már, de csak az egyik terem, a másik nem. Az egyik fa minden évben gazdagon terem, míg a másik csak: „kövér hajtásokat nevel, csak aó, vajmi keveset virágzik, de az is lehull”. Azt kérdezi: „mit tegyek, hogy ez is termő fa legyen?” Hát erre azt felelhetem, hogy hiába fog erőlködni, hogy ezt a másik fát is termővé tegye, mert az ugy látszik, himnemű fa, amely csak is him, vagyis porzós virágokat fejleszt. Az eperfa ugyanis néha egylaki, néha kétlaki fa. Az első esetben úgy a termő, mint a porzós virágok egyazon fán keletkeznek, míg a kétlaki fán külön-külön egyedeken keletkeznek a termő és külön a porzós virágok. Hogy a porzós virágu fát termővé tegye, az ugyanolyan hiába való erőlködés lenne, mint ha azt kívánná, hogy a férfi is gyereket szüljön. P. B.

E. József. Levelét, melyben betegségét pontosan leírja, megkaptam. Ugy látom, hogy egy súlyos hólyaggyulladás van, amit jó lenne néhányszor kiöblíttetni u. n. hólyagmosás útján. Ujabbán forgalomba jött egy gyógyszer, amit több esetben feltűnő jó eredménnyel alkalmaztam, kitűnő hatásánál fogva. Ez a gyógyszer a *pyridium*, amit C. F. Boehringer képvisel. Legújabbán 12 és 25 tabletta tartalmú üvegesében kerül forgalomba, naponta háromszor 2-2 tabletta veendő be. Drága. (Pl a 25 tabletta ára 410 lej.) A vizelet színét megváltoztatja, a ruháimüekből mosásnál kimegy a színváltozás. Mint fájdalomcsillapító és fertőtlenítő szer a hólyaggyulladásnál — tapasztalatom szerint — felhasználható. Dr. G. E.

K. F. Ótelek. A levelében közlökkel egyet értünk. Sajnos, a gyakorlati megoldás lehetőségeit nem tárgyalja s így levelével hővebben nem foglalkozhatunk.

Segítsetek!

A csikszenttamási tűzkárosultak részére befolyt pénzek nyugtázása: A torboszlói ref. Egyházközség és Nőszövetség közös adománya a Nőszövetség által rendezett műsoros estély tiszta jövedelméből 1500, továbbá Fekete Albert Kerelőszentpál 100. Összesen 1600 lej.

Helyreigazítás. Lapunk f. évi 10-ik számában Ádámosy Gáborné Kövend név alatt nyugtázott 3000 lejt aképen módosítjuk, hogy a pénzt a kövendi David Ferenc Egylet Nőszövetsége gyűjtötte össze.

Szerkesztői üzenetek

Többeknek. Lapunk f. évi 9. és 10-ik számaiban leközölt „Ispán kerestetik május 1-re stb.” szövegű apróhirdetéssel kapcsolatosan tudomására hozzuk az érdeklődőknek, valamint az ajánlkozónak, hogy az állás már be van töltve. Miután ezen apróhirdetésre több mint negyvenen jelentkeztek s mindenkinek külön-külön nem válaszolhatunk, ezúton közöljük az érdekeltekkel az eredményt.

Könyvrendelőkhöz! Tudomására hozzuk a könyvrendelőkhöz, hogy a lapunknál tett könyvmegrendeléséknél a leszámítást, valamint a könyvek szétküldését kiadóvállalatunk a „Minerva” Nyomdai R. T. eszközli, tehát feladónak a „Minerva” R. T. van feltüntetve a címkén. Azért közöljük ezt, mert előfordult egyes esetekben, hogy a címzett nem tudva azt, hogy lapunk s a „Minerva” R. T. tulajdonképpen egy vállalat, a „Minerva” címkével ellátott könyvküldeményt nem fogadta el. Tehát a könyvrendelő nyugodtan elfogadhatja az ilyen küldeményeket, mert a „Minerva” R. T. a mi értesítésünk alapján küldi ki a könyveket s teljesen azonos, ha akár a mi nevünk, akár a „Minerva” neve van a címkén feltüntetve, mint feladó.

D. I. Dezsánfalva, V. J. Obéba, U. I. Lázárfalva, Z. D. Bágy, D.

F. Sarmaság, M. K. Alsócsernáton, B. J. Nagyborosnyó, H. J. Inaktelke, Sz. P. Olthévíz, Gy. K. Bihardiószeg, J. M. Bácsfalva.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

B. M. Epureni Zorleni. Adjon le egy apróhirdetést lapunkban, talán lesz eredménye az állás keresésnek.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: F. M. Vámosudvarhely 345. Sz. S. Székelyszenterzsébet 170. Sz. I. Erdőgyarak 160. B. J. Predeal 170. Sz. I.-né Bácsfalva 170. T. P. J. Keresztvár 170. Sz. I. Hosszúfalva 170. S. J. Feketehalom 175. M. G. Futásfalva 170. V. B. I. Zentelke 340. A. A. Taes 170. A. I. Székelykövesd 170. B. J. Tasnád 175. Sz. L. és Z. J. Pankota 170-170. Cs. S. Erkörtvélyes 170 (r. 1929 dec. 31-ig). Hitelszövetkezet Pókakeresztúrról 1020. D. A. Felsőszentmihály 170. Ifj. B. J. Tekerőpatak 170. I. G. Tusnád 175. P. F. Vasláb 175. Ny. Z. Csikszentgyörgy 170. B. V. Nagybacon 345. T. B. Kézdiszentlélek 170. B. A. Nagybacon 170. O. G. Kovászna 170. Legifjabb B. F. Bágy 145. S. M. Bözödujfalu 175. Sz. M. Kovászna 170. J. B. Kézdivásárhely 170. B. M. Epureni Zorleni 100 (r. 1930 jan. 15-ig). Zajzonból: F. J. 170. P. S. S. 170. T. J. 170. H. A. Nagysolymos 225 (r. 1930 dec. 31-ig).

Aranyosgyéresi Agyagipar R.-T.

Vánlja elsőrangú, tölggázzal égetett honyolt és hódifarku

tetőcserepét,

normál és németméretű

fali és kuttégláját

valamint elsőrendű különböző mérethen készült

alagcsöveit.

Cég és iroda: Turda-Torda
Telefonszám: 107.

Apróhirdetések

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Alást keresők részére 20 szóig 50 lej. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Figyelem! Községek, magánosok, legelők, vizellátását, mélyfurásokat, süllyesztett betonutak, itatóválluk, vízvezetékek, viziturbinák tervezését, építését vállalja és ingyen szaktanácsot ad Gábor Aron építészeti irodája Sighisoara-Segesvár, Strada Mihai-Viteaz No. 15.

Eredeti Németországból importált konyhakerti virág- és gazdasági M A G V A K nagyban és kisinyben kaphatók „ERFURT” Salamon és Stefan cégnél Cluj-Kolozsvár, Piața Mihai Viteazul (Széchenyi-tér) 38. sz.

Gazdasági gépek eladók: 900 Umrath cséplőszekrény, Fordson traktor szekérrel, ekével, 8–10 H. P. benzinmotor, Hoffer-vetőgép, lovasgereblye, 6 hengeres Stewart-autobusz. Cim: Péterffy, Cluj-Kolozsvár, N. Iorga (Jókai-u.) 16.

Két benzinmotoros és egy 700 mm-es cséplőgép eladó. Cim: Pál István Rimetea-Torockó, jud. Alba.

FIGYELMET ÉRDEMEI! Zsebórák darabja 115, 150, 180, 200, 230, 250, 260 és 280 Lei. 14 karátos aranytárgyak: Háromkarikás fülbevalók párja 350 Lei, egy és három köves női gyűrűk darabja 250 Lei, pecsétgyűrű 200 Lei. Megrendelhető A. Beernél Cluj-Kolozsvár, Str. Gen. Neculcea 2.

FIGYELEM! Bebizonyosodott tény az, hogy óra és ékszer bizalommal A. Beernél rendelhető meg Cluj-Kolozsvár, Str. Gen. Neculcea 2.

Malom kitünő vidéken két részből áll, kereskedelmi örlés és vāmörlés megfelelő lakásokkal, nagy kerttel örökáron eladó. Komoly érdeklődőknek ajánlatot küldünk, Saturnus Kereskedelmi Vállalat, Sepsiszentgyörgy—Sft. Gheorghe.

Eladó 10, 20, 40, 60 és 120 holdas birtokok épületekkel, tejgazdasággal. Tulajdonos Vertán Arthur Timisoara-Temesvár III. Str. Romulus (Hattyu-utca) 6.

Eladó kitünő karban levő Fordson traktor szijtársa szabályozóval, kettős Massé hariss ekével, négyes cséplőgarnitúra petroleumlökombillal. Gréczi Antal Crasna—Kraszna, jud. Sălaj.

35 éves intelligens szolid urinó, ki a háztartás minden ágában teljes jártassággal bír, házvezetőnői állást keres magános urnál. „Megbízható” jeligére kiadóhivatal továbbítja a leveleket.

Eladó egy fél antikva erdőjog a dési közbirtokossági erdőből. Ára 10.000 lei. Ugyancsak Désen, a somkúti völgyben eladó circa 400 □-öl szántó. Érdeklődők forduljanak Krizsó Kálmánhoz, Cluj-Kolozsvár, Minerva-nyomda.

Harminc éves, nőtlen, magyar ember erdőőri vagy rendőri állást keres április 1-re. Szolgálatban van s kitünő bizonyítványokkal rendelkezik. Leveleket „Szerény igényű” jeligére a kiadóba kéri.

Valódi házikanári madarak szorgalmasan éneklő zöld és sárga hímek darabja 600 és 800 lej, párzóképes nőtények darabja 250 lej. Az egészséges megérkezésért szavatolok. Zelenák István Arad-Gaj, Piața Elena (Gizellatér) 85.

Elsőrangú burgonyavetőgumó Deodara és Krüger gyöngye fajták kézzel válogatva, eladó. Magyarországból importált nemesített vetőmag utántermése. Gróf Bethlen László Beclean-Bethlen, jud. Someș.

Házvezetőnői állást keres szerény igényekkel özvegy urinó. Fodor Istvánné Joó Lajos leveleivel Ghentiu-Genes, jud. Sălaj.

Magánjáró gőzgarnitúrát 4 Hp. elcserelném hatos gőzgarnitúráért. Cim: Fábán Sándor Săcăseni-Erszakácsi, jud. Sălaj.

Eladó használt cséplőgarnitúra Poroszlay Ferencné Tanteu-Tóti pl. Marghita, jud. Bihor.

Sürgösen eladó egy kétjáratu felülesapó vizimalom. Szathmári Dániel Hodiș-Káptalanhodos, p. Vintire, jud. Bihor.

Cipészek Szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj-Kolozsvár, Pata-u. 87.

Tüdőbetegek kérjenek ismertető füzetet az Oláh Károly plebános ur által feltalált kiváló hatású Antiphtysin államilag engedélyezett tüdőbaj eleni gyógyszerrel. Díjmentesen küld az egyedüli készítő Osváth Gyógyszertár, Târgu-Mures-Marosvásárhely.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS.

Szőlőknek és gyümölcsösöknek legajánlatosabb az őszi, rétek és legelőknek a téli trágyázás s e célra a leghatásosabb, legbiztosabb és legolcsóbb a 16–18%-os foszforsav-tartalmu

„TRANSYLVANIA-GUANO-FOSZFÁT”

mely tartalmaz még 0,5%-os nitrogént, 5%-os szénsavas meszet, 30%-os meszet és 12%-os szerves anyagot.

Ára métermázsánként ab Pul állomás vagonba rakva 220 lej.

Zsákok beszerzési áron. — Szállítja: a „Cioclovina” Soc. in Comand, Pul-Pui, jud. Hunedoara-Hunyad megye. Megrendeléseket a „Magyar Nép” útján is lehet eszközölni és pedig vagon- és mázstátételekben is.

— Tapasztalatainkra hivatkozva kérjük rendeléseknél a lakhely, posta és állomás pontos román nevét is közölni. —

Minden magyar ember emlékszik a jó, békebeli, eredeti

„BRÁZAV SÓSBORSZESZ”-re

A budapesti gyár eredeti receptjei szerint gyártják s kapható:

BOGNAR ÉS SZANTO Erdélyi Kereskedelmi Részvénytársaságnál, Kolozsvár.

Pásztortűz

Irodalmi folyóirat

Kiadóhivatal:

Cluj-Kvár, Strada Baron L. Pop
(v. Brassai-utca) 5 sz.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT

Cluj-Kolozsvár, P. Unirii (Főter) 7.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton,
Gyulafehérvár, Marosvásár-
hely és Nagyváradon.

Saját tőkét 141 millió lei
Állított intézetei:

Torda-aranyos várm. Tak.-pénztár
RI Torda, Alsófehérvárm. Gazda-
sági Bank és Tak.-pénztár Nagy-
enyed, Udvarhelym. Tak.-pénztár
Székelyudvarhelyen és Székely-
keresztúron, Szászrégenvidéki T.
pénztár RT Szászrégen, Szamos-
újvári Hitelbank RT Sz.újváron
és Népbank RI Bánffyújnyadon.

Minden bankügyletet leg-
előnyösebben végez.

Engedélyezett devizahely.
Áruaktár a vasút mellett.
Betéteket elfogad.

Rettegi faiskola és Szőlőoltvány-telep

Díszfák
Díszcserjék
Gyümölcsfák

Árjegyzék ingyen!

Levél cím:

Gr. Bethlen László
Beclean-Bethlen. Jud. Someş

Ha sikert akar elérni,
hirdessen

a „MAGYAR NÉP”-ben

Villamos szerelési vállalat!

Készít, javít
mindenféle villamos
berendezéseket, dynamót,
motort, vasalót, rezstót,
telefonot, rádiót.

Cluj-Kolozsvár, Kornis-utca 8. (Cvár.)

Akkumulátorok azonnali töltése!

Dávid-Balzsam

enyhíti a test fájdalmait,
gyógyítja a reumát (csuszt)
köszvényt, isiást, minden
meghűlésből származó láb,
kar, hát, oldalcsont és
cs izületi fájdalmakat.

Kis üveg 35 L. nagy üveg 50 L.

Megrendelhető postán is
utánvétellel és kapható a

DÁVID gyógyszerárban
Tg.-Mures Marosvásárhely,
Főter 38 sz.

„Phönix” kénssav és vegytermékek gyára részv.-társaság Baia Mare-Nagybánya.

A tavaszi vetésekhez 16—18 százalékos vízben
oldható és citrátban oldható foszforsav tartalmu :-:

SUPERFOSZIÁT

műtrágyát ajánl.

Oszi vetésekhez fejtrágyának könnyen oldhatóságánál
ezve a legalkalmasabb trágya. A nitrogén és káli pót-

lására használjunk 19—20 %-os mész-
nitrogént, 40—42 %-os kálisót.

Érdeklődőknek utbaigazításokkal és
nyomtatványokkal készséggel szolgál a
cég központi irodája

Baia Mare-Nagybánya

vagy

„Magyar Nép” kiadóhivatala
Cluj—Kolozsvár,
Str. Baron L. Pop (Brassai-utca) 5 sz

Lesoványodott, erőllé-
vérszegény, fűdőbe-
betegek részére áldás

„GRASIN“

erőtápszer. — Étvágy ja-
vító, erősítő, vérképző
hatása szembe-
látó.

Kapható: gyógyszerárakban és Dr. Nagy Árpád gyógyszerár-
Cluj-Kolozsvár, Calea Motilor. — Egy doboz 120 lei. Postán 135 lei. Egy teljes kúrhoz 5 doboz 600 lei bérmentve. Után-
Használati utasítás minden dobozhoz mellékelve.

Nagyapáról unokára

száll a híre
az általánosan bevált
főkéletes háziszernek

DIANA

sósorszesznek,

mely külsőleg, mint be-
dörzsölés és belsőleg
cukorra csepegtetve hasz-
nálható, mint fájdalom-
csillapító, felfrissítő és
egészségítő szer, csodá-
latos eredménnyel.

Használati utasítás minden üvegnél

Kapható mindenütt.

Eredeti csak „DIANA“ felirással

Petői Sándor összes költeményei

az erdélyi Irodalmi Társaság kiadása ára füzve 100 lei,
díszkötésben 150 lei Megrendelhetők kiadóhatalunk útján

Tápanyagdus és magas takarmányhozom csak 19—20 százalékos

MÉSZNITROGÉNNEL

érhetők el.

Mésznitrogén RÉTEK és LEGELŐK

speciális műtrágyája.

Kérjen díjmentes utbaigazítást és nyomtatványokat.

„NITROGÉN“ Műtrágya és Vegyipar R.-T. Diciosânmartin-Dicsőszentmárton

Szállítunk ezenkívül:
40—42%-os kalisó és
16—18%-os superphos-